

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 40C/272/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3612207977
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Kubiš
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2015:3612207977.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV samosudcom JUDr. Michalom Kubišom v právnej veci žalobcu: CETELEM SLOVENSKO a.s., so sídlom Panenská 7, 812 36 Bratislava, IČO: 35 787 783, zastúpený JUDr. Helenou Strachotovou, usadenou euroadvokátkou so sídlom Hviezdoslavova 7, 036 01 Martin, proti žalovanému: K. V., t.č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou D. D., zamestnankyňou tunajšieho súdu, o zaplatenie 328,88 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a** .

Súd žalovanému náhradu trov prvostupňového konania **n e p r i z n á v a** .

Žalovaný je **p o v i n ý** zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcu z náhrady súdneho poplatku za odvolanie vo výške 19,50 eura do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet právnej zástupkyne žalobcu JUDr. Helena Strachotová, usadený euroadvokát zo sídlom Hviezdoslavova 7, 056 01 Martin, vedený v R., a.s., č.ú. XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXXXXX

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 328,88 eura s príslušenstvom z titulu nesplateného revolvingového úveru. Na odôvodnenie žaloby uviedol, že žalovanému poskytol na základe časti C) návrhu na uzavretie zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 12.12.2002 revolvingový úver formou poskytnutia úverového rámca, pričom žalovaný vyčerpal ku dňu 16.06.2010 z úverového rámca sumu 1 795,27 eura. Poukázal na to, že žalovaný sa zaviazal splatiť poskytnutý úver formou pravidelných mesačných splátok vo výške 5 % z poskytnutého úverového rámca, teda vo výške 35,- eur splatných vždy k 10. dňu kalendárneho mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom boli peňažné prostriedky čerpané. Žalovaný však svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas nesplnil. Poukázal tiež na čl. V.-3. Všeobecných podmienok pre poskytovanie spotrebiteľského úveru, v zmysle ktorého je oprávnený požadovať zmluvnú pokutu vo výške 8 % z každej čiastky, so splácaním ktorej sa žalovaný dostal do omeškania viac ako 30 dní a bol na zaplatenie vyzvaný. Ďalej uviedol, že dňa 30.06.2012 sa stal splatný dlh žalovaného vo výške 433,88 eura, pričom ku dňu podania žaloby eviduje voči žalovanému (po úhrade sumy 35,- eur dňa 19.06.2012, dňa 24.07.2021 a dňa 27.09.2012) pohľadávku vo výške 328,88 eura. Poukázal tiež na to, že v úverovej zmluve bola dojednaná úroková sadzba vo výške 26,28 % ročne a keďže úrok bol vypočítaný ku dňu predania prípadu na vymáhanie, t.j. k 15.05.2012, domáha sa zaplatenia úroku vo výške 26,28 % ročne zo sumy 337,56 eura od 16.05.2012 do zaplatenia a ďalej úroku z omeškania v zákonnej výške.

Súd vyhlásil vo veci samej rozsudok dňa 23.09.2014, č.k. 40C/272/2013-41, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že medzi účastníkmi nebola uzavretá platná zmluva o revolvingovom (spotrebiteľskom) úvere, a preto žalovanému vznikla v zmysle § 457 O.z. povinnosť vrátiť žalobcovi vyčerpané peňažné prostriedky z úverového rámca (ako bezdôvodné obohatenie podľa § 451 ods. 2 O.z.). Žalobca však nepreukázal, že žalovaný vôbec vyčerpal nejaké peňažné prostriedky z úverového rámca (a koľko), pričom zo žaloby ani žalobcom predložených listinných dôkazov vôbec nebolo zrejmé, koľko z poskytnutého úverového rámca žalovaný splatil, ako žalobca započítal jednotlivé splátky žalovaného na istinu, úroky, úroky z omeškania a prípadné poplatky, a to tak, aby bolo jednoznačne zrejmé, ako žalobca dospel k žalovanej sume 328,88 eura (a k ďalším sumám, z ktorých si uplatnil úroky a úroky z omeškania). Keďže žalobca si v konaní nesplnil povinnosť tvrdenia (a v nadväznosti na to ani dôkaznú povinnosť), a neuniesol tak bremeno tvrdenia (ani dôkazné bremeno), súd žalobu zamietol.

Proti uvedenému rozsudku podal žalobca odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd uznesením č.k. 6Co/828/2014-56 zo dňa 29.01.2015 napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo svojom zrušujúcom rozhodnutí sa stotožnil s právnym posúdením veci prvostupňovým súdom, rovnako sa stotožnil s tým, že žalobca si nesplnil svoju dôkaznú povinnosť. Odvolací súd navyše poukázal na to, že žalobca odstúpil od zmluvy, čo má za následok, že žalobcovi vzniklo právo domáhať sa rovnako len vrátenia poskytnutého úveru, nie však úrokov za úver zo zmluvy zrušenej s účinkami od jej vzniku (§ 48 ods. 2 O.z.). Uviedol, že momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 O.z.). Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa (žalovaného) nad rámec povinnosti vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Inými slovami povedané, dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania (čl. IV. 4.2 VOP) sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku. Napriek uvedenému odvolací súd nemohol napadnutý rozsudok potvrdiť, keďže žalobca nebol pred vyhlásením rozsudku zo strany prvostupňového súdu riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p. (ohľadne povinnosti predkladať alebo označiť všetky dôkazy a skutočnosti najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej v prípadoch, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie). Odvolací súd preto uložil prvostupňovému súdu, aby žalobcu pred vyhlásením rozhodnutia vo veci samej poučil podľa § 120 ods. 4 O.s.p..

V intenciách zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu prvostupňový súd doručil žalobcovi poučenie podľa § 120 ods. 4 O.s.p. spolu s predvolaním na pojednávanie nariadené na termín 31.03.2015. Právna zástupkyňa žalobcu ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní s tým, že súhlasila s pojednávaním v jej neprítomnosti. Opatrovníčka žalovaného svoju neúčast' neospravedlnila, pričom nepožiadala ani z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Súd preto v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. vec prejednal v neprítomnosti účastníkov ako aj ich zástupcov.

Právna zástupkyňa žalobcu spolu s ospravedlnením neúčasti na pojednávaní zaslala súdu špecifikáciu pohľadávky, v ktorej uviedla, že žalovanému bol na základe časti C) zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 12.12.2002 poskytnutý revolvingový úver formou poskytnutia úverového rámca vo výške 20 000,- Sk, splátka bola stanovená na 5% z úverového rámca, t.j. na sumu 1 000,- Sk. V 01/2009 bol úverový rámec upravený na 600,- eur a splátka bola od 02/2009 stanovená na sumu 30,- eur, v 03/2009 bol úverový rámec upravený na 700,- eur a splátka bola od 04/2009 stanovená na sumu 35,- eur. Zmluvný úrok bol dojednaný na 2,39% mesačne, t.j. 28,68% ročne, pričom v priebehu čerpania finančných prostriedkov bola úroková sadzba znížená na 2,19% mesačne, t.j. 26,28% ročne. Poukázala na to, že žalovaný vyčerpal ku dňu 16.03.2009 sumu 1 795,27 eura, ktorá pozostáva:

- zo sumy 690,38 eura, ktorá predstavuje vyčerpanú hotovosť žalovaným výbermi z úverového účtu na pobočke banky a sumu financovanú predajcom, t.j. platby kartou za nákup tovaru a služieb,
- zo sumy 993,88 eura zaslanej žalovanému na bankový účet alebo šekom na adresu,

- zo sumy 20,61 eura (9 x 2,29 eura) predstavujúcej poplatky za čerpanie hotovosti z úverového účtu,
- zo sumy 18,26 eura (8,30 eura + 9,96 eura) predstavujúcej ročné poplatky za vedenie revolvingového účtu,
- zo sumy 68,30 eura (21 x 2,70 + 4 x 2,90 eura) predstavujúcej poplatky za správu revolvingového úveru,
- zo sumy 0,50 eura predstavujúcej poplatok za spracovanie úhrady poštovou poukážkou typu „U“,
- zo sumy 3,32 predstavujúcej poplatok za vyhotovenie kópii dokladov na žiadosť žalovaného.

Ďalej uviedla, že žalovaný uhradil žalobcovi na poskytnutý revolvingový úver iba sumu 2 930,65 eura do odstúpenia od úverovej zmluvy, ktorá bola použitá na úhradu

- splátok splatných v 03/2005 - 10/2011 v celkovej výške 2 602,83 eura (47 x 33,19 eura + 2 x 30,- eura + 31 x 35 eura + predčasná úhrada úverovej istiny 69,10 eura + predčasná úhrada úverovej istiny 33,19 eura + predčasná úhrada úverovej istiny 33,19 eura + predčasná úhrada úverovej istiny 33,20 eura + predčasná úhrada úverovej istiny 3,19 eura - odložená suma 101,92 eura + predčasná úhrada úverovej istiny 3,32 eura - odložená suma 140,47 eura + predčasná úhrada úverovej istiny 35,- eur - odložená suma 69,90 eura) - z toho

úverová istina - 1 457,72 eura,

zmluvné úroky - 984,35 eura,

poplatky za poistenie - 79,64 eura,

poplatky za vedenie revolvingového účtu - 99,12 eura

- poplatkov za odoslané upomienky v celkovej výške 29,88 eura (3,32 eura + 4 x 6,64 eura),

- poplatkov za vstup pohľadávky do vymáhania v celkovej výške 175,91 eura (9,96 eura + 16,60 eura + 5 x 29,87 eura),

- zmluvných pokút za omeškanie so splácaním úveru v celkovej výške 52,22 eura (7 x 2,66 eura + 12 x 2,80 eura),

- nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v celkovej výške 69,80 (2 x 34,90 eura).

Po odstúpení od úverovej zmluvy uhradil žalovaný žalobcovi ešte sumu v celkovej výške 105,- eur.

Ďalej uviedla, že nakoľko žalovaný prestal splácať poskytnutý úver, žalobca odstúpil dňa 24.05.2012 od úverovej zmluvy a úver sa stal ku dňu 30.06.2012 splatným v celom rozsahu v sume 433,88 eura. Táto suma pozostáva

- zo sumy 337,56 eura - neuhradené úverové istiny - z toho 183,58 eura - z dlžných mesačných splátok úveru splatných v 11/2011 - 05/2012, 153,98 eura - úverové istiny splatné ku dňu účinnosti odstúpenia od úverovej zmluvy za obdobie 06/2012 až do zaplatenia,

- zo sumy 61,42 eura - dlžné zmluvné úroky a poplatky za poistenie úveru z dlžných mesačných splátok splatných ku dňu účinnosti odstúpenia od úverovej zmluvy v 11/2011 - 05/2012, z toho 54,07 eura - dlžné zmluvné úroky a 7,35 eura dlžné poistné,

- zo sumy 34,90 eura - neuhradené náklady spojené s uplatnením pohľadávky zo dňa 01.12.2011.

Súd vykonal vo veci dokazovanie a zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 12.12.2002 účastníci uzatvorili zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému úver vo výške 12 243,- Sk. Predmetná zmluva (č.l. 6

spisu) je obsiahnutá na predtlačenom formulári označenom ako ŽIADOSŤ/ZMLUVA O POSKYTNUTÍ SPOTREBITEĽSKÉHO ÚVERU, súčasťou ktorého je aj časť označená ako C) Úverová karta v znení: „Ďalej žiadam, aby ma spoločnosť CETELEM SLOVENSKO a.s., zaradila do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca, poskytla mi úverový rámec vo výške 20 000,- Sk a vydala úverovú kartu na moje meno. Beriem na vedomie, že moja žiadosť o vydanie úverovej karty bude posudzovaná na základe údajov uvedených v žiadosti o poskytnutie klasického spotrebiteľského úveru a priebehu jeho splácania, a že v prípade, že po vyhodnotení aktuálnej situácie nebude možné vyhovieť tejto žiadosti v plnom rozsahu, môže CETELEM SLOVENSKO a.s. zmeniť navrhovanú výšku úverového rámca na ním stanovenú nižšiu výšku. Zaväzujem sa splácať čerpaný úver a príslušné náklady v pravidelných mesačných splátkach vo výške minimálne 5 % mne poskytnutého úverového rámca. Termín splatnosti je 10. deň v mesiaci a spôsob splácania je zhodný zo zvolenou možnosťou v časti B). Úroková sadzba platná ku dňu podpisu žiadosti/Zmluvy je 2,39 % mesačne. Výška poplatku za odoslanie výpisu z úverového účtu je 19,- Sk mesačne (výpis je vyhotovený iba v prípade pohybov na účte). Príklad: ročná miera nákladov pri prvom čerpaní vo výške 20 000,- Sk a pri pravidelnom mesačnom splácaní splátky vo výške 1 000,- Sk je 16,64 %". Z časti D) zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru súd zistil, že žalovaný odmietol poistenie špecifikované v časti D) vzťahujúce sa na klasický spotrebiteľský úver na základe tejto Žiadosti/Zmluvy. Podľa čl. IV.-1.-1. Všeobecných podmienok žalobcu pre poskytnutie spotrebiteľského úveru (ktoré sa nachádzajú na druhej strane predtlačeneho formulára označeného ako ŽIADOSŤ/ZMLUVA O POSKYTNUTÍ SPOTREBITEĽSKÉHO ÚVERU zo dňa 12.12.2002) prijatím žiadosti o poskytnutie úverového rámca a teda okamihom vzniku zmluvy o úvere je v súlade s § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka odoslanie oznámenia o prijatí žiadosti a poskytnutie úverového rámca adresovaného klientovi. Podľa čl. IV.-3.-7. Všeobecných podmienok na úver poskytnutý formou úverového rámca a vydania úverovej karty sa vzťahuje poistenie podľa časti D zmluvy o úvere. Podľa čl. IV.-4.-2. Všeobecných podmienok Cetelem je oprávnený v prípadoch stanovených v čl. III.-6.-1. od úverovej zmluvy odstúpiť, pozastaviť ďalšie čerpanie úveru a požadovať splatenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva ku dňu odstúpenia. Podľa čl. V.-3. Všeobecných podmienok ak klient poruší svoju povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas, je Cetelem oprávnený požadovať od klienta, aby zaplatil zmluvnú pokutu vo výške 8% z každej splátky, s úhradou ktorej sa dostal do omeškania viac než 30 dní. Z listu zo dňa 02.05.2003 (č.l. 107 spisu) súd zistil, že žalobca oznámil žalovanému, že mu zaslal úverovú kartu AURA, a že týmto akceptuje jeho návrh na uzavretie zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere. Ďalej mu oznámil, že základné údaje k jeho karte sú: číslo karty - XXčíslo úverového účtu - XXXXXXXXXXXXXXX, maximálny úverový rámec - 20 000,- Sk, aktuálny úverový rámec - 20 000,- Sk, výška mesačnej splátky - 1 000,- Sk. Z potvrdenia o odfinancovaní peňažných prostriedkov (č.l. 108 spisu) súd zistil, že žalovaný vyčerpal z úverového rámca k 16.03.2009 sumu 1 684,26 eura. Z potvrdenia o prijatých platbách (č.l. 109 spisu) súd zistil, že žalovaný k 27.09.2012 uhradil splátky v celkovej výške 3 035,65 eura. Uvedené skutočnosti preukazuje aj výpis z úverového účtu (č.l. 110-114 spisu), z ktorého navyše vyplýva, že žalovaný uhradil po zosplatnení pohľadávky sumu 35,- eur dňa 19.06.2012, sumu 35,- eur dňa 24.07.2012 a sumu 35,- eur dňa 27.09.2012. Z rozkladu dlhu (č.l. 115 spisu) súd zistil, že suma 433,88 eura pozostáva:

- zo sumy 61,42 eura - dlžné úroky 54,07 eura a dlžné poistné 7,35 eura,

- zo sumy 337,56 eura - dlžná úverová istina 183,58 eura a úverová istina splatná ku dňu účinnosti odstúpenia 153,98 eura,

- zo sumy 34,90 eura - náklady spojené s uplatnením pohľadávky.

Z odstúpenia od úverovej zmluvy o kreditnej karte č. XX.XX.XXXXzo dňa 24.05.2012 (č.l. 5 spisu) súd zistil, že žalobca oznámil žalovanému, že odstupuje od úverovej zmluvy a vyzýva ho na úhradu dlžnej sumy vo výške 433,88 eura zloženej z úverovej istiny vo výške 337,56 eura, dlžných úrokov, poplatkov a poistného vo výške 61,42 eura a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 34,90 eura. Na č.l. 116-117 spisu sa nachádza vyčíslenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 81,56 eura. Na č.l. 118-135 spisu sa nachádzajú sadzobníky poplatkov platné v jednotlivých časových obdobiach (od 01.10.2004 - 01.01.2012).

Po právnej stránke súd vec posúdil nasledovne:

Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obch. zák.“) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; 3) v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „O.z.“) neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 40 ods. 1 O.z. ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 46 ods. 2 O.z. pre uzavretie zmluvy písomnou formou stačí, ak dôjde k písomnému návrhu a k jeho písomnému prijatiu.

Podľa § 48 ods. 2 O.z. odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 451 ods. 2 O.z. bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 457 O.z. ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Účastníci uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, na základe ktorej žalobca ako veriteľ v rámci svojho podnikania (ako to vyplýva z výpisu z obchodného registra žalobcu) poskytol žalovanému ako spotrebiteľovi (v konaní nebol tvrdený ani preukázaný opak) spotrebiteľský úver podľa § 2 písm. a) tohto zákona vo výške 12 243,- Sk na kúpu spotrebného tovaru. Po preskúmaní predmetnej zmluvy však súd dospel k záveru, že uvedeným právnym úkonom žalobca vnútil žalovanému aj iný úkon ako iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo

sfére jeho primárneho záujmu (získanie úveru na zakúpenie spotrebného tovaru). Ako totiž vyplýva z predtlačenej formulára označeného ako ŽIADOSŤ/ZMLUVA O POSKYTNUTÍ SPOTREBITEĽSKÉHO ÚVERU, žalovaný sa podpisom na predmetnej listine podpísal aj pod tú časť predtlaču listiny, ktorá sa týkala iného právneho vzťahu (a ktorý mal navyše vzniknúť až v budúcnosti). Ak teda žalovaný chcel získať úver na zakúpenie spotrebného tovaru (čo bolo primárnym účelom jeho vstupu do zmluvného vzťahu so žalobcom), nemal inú možnosť ako podpísať aj tú časť formulára, ktorá v sebe obsahovala žiadosť o zaradenie do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca, žiadosť o poskytnutie úverového rámca a žiadosť o vydanie úverovej karty. Takéto konanie žalobcu (ktorý pod zámkou jedného právneho úkonu podstrčí druhej zmluvnej strane aj iný úkon, ktorý druhá zmluvná strana nemá možnosť vylúčiť) možno podľa názoru súdu považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi, čo spôsobuje neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 O.z.. Dobré mravy predstavujú pravidlá správania sa, ktoré spoločnosť v prevažnej miere uznáva a tvoria základ jej fundamentálneho hodnotového poriadku. Sú to pravidlá morálneho charakteru všeobecne platné v spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Predstavujú súbor určitých spoločnosťou vytvorených a uznávaných pravidiel slušnosti, ktoré vedú ľudí k vzájomnému rešpektovaniu sa a nepoškodzovaniu všeobecných záujmov spoločnosti. Možno ich tiež označiť za súbor hodnotiacich kritérií určujúcich, ktoré konanie je v danej spoločnosti považované za dobré (správne) a ktoré nie. Ide o meradlo etického hodnotenia konkrétneho konania a jeho súladu so všeobecne uznávanými pravidlami slušnosti a poctivého konania. Vyššie uvedené konanie žalobcu považoval súd za rozporné práve s týmito princípmi, navyše v oblasti spotrebiteľského práva možno takéto konanie kvalifikovať aj ako nekalú praktiku, ktorá nemôže požívať právnu ochranu.

V tejto súvislosti súd poukazuje tiež na to, že rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 14C/86/2011 zo dňa 15.11.2011, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Žilina č.k. 9Co/37/2012 zo dňa 17.05.2012, bola v obdobnej právnej veci rovnakého žalobcu vyhlásená za neprijateľnú zmluvná podmienka v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru v časti C/ Úverová karta, ktorou spotrebiteľ bez aktívneho prejavu vôle len podpisom zmluvy o spotrebiteľskom úvere na kúpu vecí žiada aj o zaradenie do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca, poskytnutie úverového rámca a vydanie platobnej karty na jeho meno.

V zmysle § 53a O.z. je žalobca povinný zdržať sa používania takejto podmienky, resp. podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Keďže žalobca v posudzovanom prípade nepostupoval v súlade s uvedeným zákonným ustanovením a nerešpektoval uvedený zákonný príkaz, konal protiprávne. Žalobca takýmto konaním vytvára protiprávny stav, navyše zákonom explicitne zakázaný. Priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky by bolo v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex officio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a O.z.). Plnenie z takejto podmienky navyše vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 O.z.; „z neplatného právneho úkonu“). Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Povedané inak, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnu povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z. z.) - porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 91/2011 zo dňa 24.04.2012.

Súd poukazuje navyše na to, že ak by aj vyššie uvedené dôvody nebral do úvahy, zmluva o poskytnutí revolvingového úveru by nebola uzavretá v písomnej forme, ako to vyžaduje § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný podpisom predtlačenej formulára označeného ako ŽIADOSŤ/ZMLUVA O POSKYTNUTÍ SPOTREBITEĽSKÉHO ÚVERU totiž iba požiadal o zaradenie do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca, ďalej požiadal o poskytnutie úverového rámca a o vydanie úverovej karty. Z listu žalobcu zo dňa 02.05.2003 (č.l. 107 spisu) adresovaného žalovanému (ktorý

by bolo možné považovať za akceptáciu návrhu žalovaného na uzavretie zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere) však vyplýva, že neobsahuje všetky údaje, ktoré sú obsahom návrhu žalovaného na uzavretie zmluvy (napr. termín splatnosti 10. deň v mesiaci, úroková sadzba 2,39% mesačne, poplatok za odoslanie výpisu z úverového účtu 19,- Sk mesačne, RPMN 16,64%). V danom prípade teda nebola dodržaná zákonom stanovená písomná forma zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť (§ 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v spojení s § 40 ods. 1 O.z.). K tomu možno navyše dodať, že návrh žalovaného (ktorý predpripravil žalobca) a akceptácia návrhu zo strany žalobcu ani neobsahovali všetky zákonné náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch (§ 4 ods. 2 a 3 zákona o spotrebiteľských úveroch), pričom žalobca si v predpripravenom návrhu na uzavretie zmluvy vyhradil ešte aj právo zmeniť navrhovanú výšku úverového rámca. V čase, keď žalovaný „žiadal“ o poskytnutie revolvingového úveru, teda ani nemohol mať vedomosť o konkrétnej výške revolvingového úveru (a na to nadväzujúcich ďalších podmienkach revolvingového úveru), ktorého poskytnutie a konkrétna výška záviseli výlučne od vôle žalobcu. Revolvingový úver tak nebol ani bezpodmienečne individualizovaný v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody dospel súd k záveru, že medzi účastníkmi nebola uzavretá platná zmluva o revolvingovom (spotrebiteľskom) úvere. K rovnakému záveru pritom dospeli aj iné sudy v obdobných právnych veciach rovnakého žalobcu (napr. rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 6C/170/2011 zo dňa 07.10.2011, rozsudok Okresného súdu Košice okolie č.k. 17C/107/2011 zo dňa 16.01.2012, rozsudok Okresného súdu Trenčín č.k. 17C/153/2013 zo dňa 20.02.2014, rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 15C/27/2014 zo dňa 17.03.2014 a mnoho ďalších). Preto žalovanému vznikla v zmysle § 457 O.z. povinnosť vrátiť žalobcovi iba vyčerpané peňažné prostriedky z úverového rámca (bez úrokov a poplatkov), a to ako bezdôvodné obohatenie podľa § 451 ods. 2 O.z.. Navyše žalobca listom zo dňa 24.05.2012 (č.l. 5 spisu) odstúpil od úverovej zmluvy o kreditnej karte č. 42612401079100. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje a účastníci majú právo žiadať to, čo si vzájomne plnili. V danom prípade by teda rovnako žalobcovi vzniklo právo domáhať sa len vrátenia vyčerpaných peňažných prostriedkov z úverového rámca. Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2 O.z.), a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 O.z.). V tejto súvislosti sa súd v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou odvolacieho súdu vo svojom zrušujúcom rozhodnutí, kde uviedol, že ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa (žalovaného) nad rámec povinnosti vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Inými slovami povedané, dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania (čl. IV.-4.-2. Všeobecných podmienok) sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku. Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú vo svojich dôsledkoch nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka (princíp právnej istoty, dôvery v objektívne právo). Ide o akúsi jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách (porov. A. J., Štandardné zmluvy, Vydavateľstvá A.). Ustanovenia čl. III.-6.-1., IV.-4.-2. Všeobecných podmienok, podľa ktorých má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy sú upravené pre žalovaného nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 457 O.z.. Odvolací súd tiež uviedol, že niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež 5MCdo 20/09). Zrušenie zmluvy s účinkami ex tunc je výhodnejšie aj z pohľadu splátok, pretože aj súd ich môže povoliť. Preto nebol dôvod považovať obchodnoprávnu úpravu za výhodnejšiu ani z pohľadu možnosti splácania úveru pri zachovaní zmluvy. Najmä nie za stavu, ak úprava zmluvnej klauzuly o odstúpení predpokladala tak či tak zosplatenie úveru.

Vykonaným dokazovaním (z potvrdenia o odfinancovaní peňažných prostriedkov /č.l. 108 spisu/ a z potvrdenia o prijatých platbách /č.l. 109 spisu/) mal súd za preukázané, že žalovaný vyčerpal z úverového rámca sumu 1 684,26 eura (teda nie sumu 1 795,27 eura ako to nesprávne uvádzal žalobca

v špecifikácii pohľadávky, keďže táto suma pozostávala nielen zo skutočne vyčerpanej sumy 690,38 eura - vyčerpaná hotovosť žalovaným výbermi z úverového účtu na pobočke banky a financovaná predajcom, t.j. platby kartou za nákup tovaru a služieb a sumy 993,88 eura - zaslaná žalovanému na bankový účet alebo šekom na adresu, ale aj zo sumy 20,61 eura (9 x 2,29 eura) predstavujúcej poplatky za čerpanie hotovosti z úverového účtu, zo sumy 18,26 eura (8,30 eura + 9,96 eura) predstavujúcej ročné poplatky za vedenie revolvingového účtu, zo sumy 68,30 eura (21 x 2,70 + 4 x 2,90 eura) predstavujúcej poplatky za správu revolvingového úveru, zo sumy 0,50 eura predstavujúcej poplatok za spracovanie úhrady poštovou poukážkou typu „U“ a zo sumy 3,32 predstavujúcej poplatok za vyhotovenie kópii dokladov na žiadosť žalovaného, čo nemožno považovať za skutočne vyčerpané sumy žalovaným). Žalovaný uhradil žalobcovi splátky v celkovej výške 3 035,65 eura (viď potvrdenie o prijatých platbách /č.l. 109 spisu/). Po zosplatnení pohľadávky žalovaný uhradil ešte 105,- eur (sumu 35,- eur dňa 19.06.2012, sumu 35,- eur dňa 24.07.2012 a sumu 35,- eur dňa 27.09.2012). Celkovo tak uhradil sumu 3 140,65 eura. Z uvedeného je teda zrejmé, že žalovaný uhradil takmer dvojnásobok vyčerpanej sumy. Žaloba tak bola podaná nedôvodne, keď pohľadávka žalobcu z titulu bezdôvodného obohatenia bola žalovaným už v plnom rozsahu uhradená, a to vrátane všetkých žalobcom neoprávnene uplatnených úrokov, poplatkov a zmluvných pokút. Okrem toho, že žalobca nemal na tieto (úroky a poplatky) právo z dôvodu neplatnosti zmluvy, neboli ani uvedené v zmluve (keďže v liste žalobcu zo dňa 02.05.2003, ktorý by bolo možné považovať za akceptáciu návrhu žalovaného na uzavretie zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere tieto neboli uvedené). V zmysle § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch pritom veriteľ nemôže od spotrebiteľa požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Navyše čo sa týka poplatku za poistenie úveru, žalovaný v časti D) zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru odmietol poistenie vzťahujúce sa na klasický spotrebiteľský úver. Vo Všeobecných podmienkach (čl. IV.-3.-7.) však bolo uvedené, že na úver poskytnutý formou úverového rámca a vydania úverovej karty sa vzťahuje poistenie podľa časti D zmluvy o úvere. Takéto konanie žalobcu považuje súd za rozporné s dobrými mravmi, keďže predmetné ustanovenie sa nachádza „ukryté“ vo Všeobecných podmienkach medzi množstvom iných ustanovení písaných malým písmom, čo značne sťažuje orientáciu v nich. Žalovaný na prvej strane zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru výslovne prejavil svoju vôľu odmietnuť poistenie vzťahujúce sa na klasický spotrebiteľský úver zaškrtnutím príslušnej možnosti. Pri poistení vzťahujúcom sa na revolvingový spotrebiteľský úver však už žalobca takúto možnosť rozhodnúť sa (o prijatí alebo odmietnutí poistenia) žalovanému neposkytol (podľa názoru súdu zo zisťovaných dôvodov). Naopak predpripravením formulárových Všeobecných podmienok žalovaného „donútil“ akceptovať aj poistenie vzťahujúce sa na revolvingový spotrebiteľský úver (spojené s povinnosťou platiť poplatok za toto poistenie). Čo sa týka zmluvnej pokuty, okrem toho, že táto nebola zmluvnými stranami dohodnutá priamo v zmluve, ale iba vo Všeobecných podmienkach (čo je v zmysle nálezov Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3512/11 zo dňa 11.11.2013 neprípustné), zmluvná pokuta v posudzovanej veci bola dohodnutá pre prípad porušenia tej istej povinnosti, ako je tomu v prípade úrokov z omeškania. S omeškaním dlžníka splniť riadne a včas svoj peňažný záväzok právny poriadok spája sankciu v podobe úrokov z omeškania s maximálnou prípustnou výškou (sadzbou). Dojednanie zmluvnej pokuty za porušenie rovnakej povinnosti možno podľa názoru súdu hodnotiť ako pokus obísť takúto celkom kategorickú (kogentnú), čiže odchýlku dohodou účastníkov nepripúšťajúcu úpravu (s následkom absolútnej neplatnosti dojednaní). Bez významu bolo pritom to, či zmluvná pokuta je dojednaná pevnou sumou alebo sadzbou (ako v prípade úrokov z omeškania), keďže významným je jedine to, že pripočítaním zmluvnej pokuty k najvyšším dovoleným úrokom z omeškania už dôjde k prekročeniu právom tolerovanej hranice (porov. rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 10Co/28/2012 zo dňa 14.05.2013).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody nemala žaloba žalobcu nádej na úspech (ani po poskytnutí mu plnej možnosti konať pred súdom a pri zachovaní všetkých jeho procesných práv), a preto ju súd opätovne v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

O náhrade trov prvostupňového konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovanému, ktorý mal v prvostupňovom konaní plný úspech, náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov konania neuplatnil.

O náhrade trov odvolacieho konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný (keďže odvolací súd na základe jeho odvolania

prvostupňový rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie), preto mu súd priznal náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcu z náhrady súdneho poplatku za odvolanie vo výške 19,50 eura. V tejto súvislosti súd osobitne poukazuje na to, že žalobca si uplatnil (a vyčíslil) náhradu trov konania v špecifikácii pohľadávky (na č.l. 106 spisu). V nej si uplatnil náhradu trov konania (okrem úkonov právnej služby vykonaných v prvostupňovom konaní) aj za zaplatený súdny poplatok za odvolanie, nie však aj za úkon právnej služby spočívajúci v podaní odvolania. Preto mu súd priznal náhradu trov odvolacieho konania (v súlade s § 151 ods. 1 a 2 O.s.p.) iba za súdny poplatok za podané odvolanie. Čo sa týka uplatneného úkonu právnej služby - špecifikácia pohľadávky, tento úkon sa týkal prvostupňového konania (nebol vykonaný v odvolacom konaní), a preto náhrada trov za tento úkon žalobcovi neprislúcha.

Súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania na účet právneho zástupcu žalobcu s poukazom na § 149 ods. 1 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV.

Odvolanie proti rozsudku musí obsahovať všeobecné náležitosti každého podania podľa § 42 ods. 3 O.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, podpísané datované, v dostatočnom počte rovnopisov a s prílohami, v opačnom prípade bude rovnopis s prílohami vyhotovený na trovy účastníka), a náležitosti podľa § 205 ods. 1 O.s.p. (proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, v čom sa rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že (§ 205 ods. 2 O.s.p.):

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozsudkom, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.